

5. Hemm xi qarreja li jippreferu storja jkunu jafu l-konkluzjoni malajr u jippreferu jaqraw stejjer qosra. Inti ktibt bosta novelli, insemmi fost oħrajn, "Il-Bieb Numru 11 u stejjer oħra" fl-2007 u "Intermezzi", fl-2012. X'tgħid ilna dwar dawn iż-żewġ kotba? U kif tqabbel il-kitba tan-novella ma' dik tar-rumanz?
- T. Iva, barra dawk iż-żewġ kotba ta' stejjer infatti hemm ukoll "Bellus u Bizzilla" u dalwaqt ikollna f'idejna "Hin l-Istejjer" li huwa gabra oħra ta' stejjer. Ma tistax tqabbel rumanz ma' storja jew novella għax din aktar li dejjem tittratta pjan jew problema sempliċi li wara li tesponiha lill-qarrej, bil-mod il-mod tibda ssib irkabtu kif ser thollha b'tali manjiera li l-karattri li qed titkellem fuqhom ikunu sodisfatti u fl-istess hin il-qarrej ma jiddejjax. Ir-rumanz huwa biċċa xogħol aktar ikomplikata, mhux eżatt storja twila, imma jitlob li fih ikollok generalment aktar karattri u aktar komplikazzjonijiet biex issolvihom.
6. *Lina, inti wkoll hdimt għal hafna snin bhala għalliema u wkoll pproducejt għadd kbir ta' programmi. Ghallim fl-iskejjel primarji tal-gvern tal-Gzira u Tas-Sliema, u wara fil-Kulleġġ San Alwiġi, Birkirkara. Imbagħad nafuk ukoll tiproduci diversi programmi fuq ir-Rediffusion, Radju Malta u anke RTK. Jiguni f'moħhi fost oħrajn "Mill-Gnejna Maltija", "Hlieqa Bejnietna" u "Nofs Siegħa Flimkien". X'tgħidilna dwar din l-esperjenza u jekk kellhiex xi effett fuq il-kitba tiegħek biex tkompli timmatura l-hsieb tiegħek?*
- T. Iva, kif qed tgħid sewwa int, Omar jien kont għalliema għal bosta snin kemm fi skejjel tal-Gvern u kemm fil-Kulleġġ San Alwiġi. Ikolli ngħid li l-esperjenza ta' għalliema kienet waħda mill-isbaħ u li dahlet bhala sfont f'hafna mill-kitbiet tiegħi. Dwar il-bosta programmi li pprezentajt fuq ir-radju, naturalment kull program huwa bhal sfida li għall-ewwel ibeżżgħak u jaqtagħlek qalbek u wara tibda tirrealizza li hemm fih ukoll sodisfazzjon kbir, barra li kulma tmur dejjem titgħallem kif tikteb ahjar, tbaxxi rasek li drabi tagħmel l-iżbalji u taċċetta pariri minn min jaf aktar minnek. Ir-radju jagħtik is-sodisfazzjon li qed tkellem direttament lis-semmiegħa, waqt li meta qed tikteb storja jew rumanz inti qisek qed tikkomunika biss mal-karta jew mal-komputer, qisha haġa ċassa għalkollox.
7. *Lina, kif staqsejtek qabel inti hriġt numru sabiħ ta' kotba. Imma inti ddedikajt ukoll hafna u hafna hin għal oħrajn anke b'riżq il-letteratura permezz tal-għaqdiet. X'tgħidilna dwar dan is-sehem tiegħek fl-Għaqda Letterarja fost oħrajn?*
- T. Hdimt ferm fl-għaqdiet l-aktar fl-Għaqda Letterarja Maltija li tista' tgħid kont fiha mill-bidunett u b'xorti hażina kelli nkun il-president fost dawk il-ftit li bqajna fl-aħħar meta hadna d-deċizjoni li nagħlqu l-Għaqda: data li ma ninsa qatt – it-8 ta' Mejju, 2009, wara kważi sittin sena. Emminni li mort lura d-dar bidmugh f'għajnejja! Fl-Għaqda kont bhala membru għal bosta snin u kont ukoll president. Kienu snin mill-isbaħ li għalkemm kont għadni qed inrabi lit-tfal kont nagħmel kull saġrificċju biex niproducu programmi kull ġimgħa fuq ir-radju u għal bosta snin konna noħorġu ir-rivista 'Forum'. Immaġina kemm giri għar-riklam u biex inqassmuh ma' Malta u Għawdex. Dak iż-żmien ftit kien hawn rivisti tal-istess livell tiegħu. Kull hames snin konna noħorġu antologija letterarja li minnhom hriġna għaxra. Konna kull sena nniedu konkorsi kbar "Pinna Żagħżuġha" għall-eluf ta' studenti tal-iskejjel sekondarji ta' Malta u Għawdex, konkorsi għall-kittieba adulti. B'soghba jkolli ngħid li ladarba waqafna ahna hadd aktar ma dahal għall-intrigu bhal dan.
8. *Is-snin imqanqal tas-sebghin u tmenin ispiraw numru mhux zghir ta' awturi Maltin. Imma minn dak li rajt f'"Katrina", il-harsa tiegħek ma baqghetx l-aktar fuq dak li kien qed jigrri f'Malta imma fil-hajja ordinarja tan-nies. Il-koppja xorta bdew jaraw kif ser jiltaqgħu, kompliet tistudja, hadu l-għerusija ecċ. Ghalkemm b'mod sottili hafna imma naraw li t-taqlib politiku jaf-fettwa l-hajja ta' koppja.*
- T. Hadd ma jista' jinneġa dak li gara hawn Malta fis-sebghinijiet u t-tmeninijiet tas-seklu li għadda, dak parti mill-istorja (history) tagħna. Kien żmien imqalleb, żmien ta' bidla u nittamaw li minnu harġu mhux biss traġedji ta' qsim il-qalb u nkwieta imma xi ġid ukoll. Importanti li l-hajja tibqa' sejra, dik lezzjoni iebes li tgħallimt fi tfuliti fil-gwerra u li minix bihsiebi ninsieha qatt. It-taqlib politiku bilfors li jef-fettwa b'xi mod jew iehor lil kull cittadin, haġa li hadd ma jista' jikkontrollaha, imma jibqa' l-fatt li kull individwu ma jtitlifix rasu u jibqa' miexi fuq il-valuri li tgħallem.
9. *F'"Mal-Fwieħa tal-Ward" li hareġ propju s-sena li ghaddiet ukoll naraw li imghoddi jibqa' jigrri warajna. Fil-fatt Julie kienet thoss ukoll li minkejja li kienet thobb lil Gordon b'imhabba tal-genn, qatt ma seta' jkun tagħha!*
- T. Kemm hija verita' sagrosanta, dik li l-imghoddi u kulma nagħmlu fih ma jispiċċa qatt fix-xejn imma jibqa' jigrri warajna b'rizultati differenti għax jiddependi jekk l-għemil tagħna kienx taj-jeb u ta' fejda għal xi hadd, jew għall-kuntrarju jekk wegġajniex lil xi hadd. Drabi nittamaw li dak li għamilna fid-dlam u bil-moħbi ma jsir jafu hadd. Jaħasra għalina. Drabi jkollhom jghaddu ghaxriet ta' snin, imma nemmen li z-zejt, xi darba jew oħra, dejjem jitle' f'wicċ l-ilma. Meta nweg-ggħu lill-oħrajn barra li huma jkunu vittmi tagħna, ahna wkoll nispiċċaw il-vittmi principali tagħna nfusna għax il-kuxjenza ma tafx tiskot.
10. *Ma nistax ma nsaqsix xi tfisser għalik l-Isla li hallet bosta memorji sbieħ u rrid ngħid li jien bhala persuna mill-Kottonera nieħu gost mhux ftit li titkellem b'mod pozittiv hafna dwar il-Kottonera. Fix-xogħol sabiħ tiegħek "Sireni u Serenati" nes-perjenzaw il-hajja fix-xelters u fil-katakombi kontra l-bombi tal-għadu. Fil-fatt ta' min ngħidu li inti wkoll kellek thalli l-Isla minhabba t-Tieni Gwerra Dinija. F'dan il-ktieb iddewwaqna wkoll*
- ma' logħob tat-tfal u mogħdija taz-żmien kif ukoll mal-kruha tal-mard u l-perikli tal-haddiema tat-Tarzna speċjalment waqt l-attakki mill-ajru.
- T. L-Isla u l-Kottonera kollha bqajt inħobbha għalkemm kelli nahrab minn hemm. Ftit tal-ġimgħat ilu kelli laqgħa ma' xi Sengleani fis-sala ta' San Filippu flimkien mal-qassisin Salesjani. Nogħxa meta nerga' nsib ruħi l-Isla u jerggħu jigu quddiem għajnejja dawk il-karattri kollha li habbejt u habbewni fi tfuliti. Int semmejtli l-logħob li niżzilt biċċa minnu f'"Sireni u Serenati"; veru qisna li ahna li konna tfal dak iż-żmien konna tant differenti minn uliedna u wlied uliedna tal-lum. Konna nedhew b'kolloxx, nilagħbu b'kull ma nsibu f'idejna, u ngħid li konna nhaddmu rasna ferm iktar milli qed ihaddmuha it-tfal tal-generazzjoni tal-lum bl-għerf kollu li għandhom. Dwar il-haddiema tat-Tarzna ta' żmien il-gwerra għaliya kienu kollha eroj. Jien naf għax missieri kien wieħed minnhom, it-torturi li ghaddew minnhom huma u l-familji tagħhom Alla biss jaf.
11. *Il-kuntest storiku jilgħab kif ghedna rwol importanti hafna fir-rumanzi tiegħek. F'"Luciano", ngħidu ahna, li hareġ fl-2016 naraw li l-bidu ta' din l-istorja huwa amb-*
- ma' logħob tat-tfal u mogħdija taz-żmien kif ukoll mal-kruha tal-mard u l-perikli tal-haddiema tat-Tarzna speċjalment waqt l-attakki mill-ajru.
- jentat f'razzett go Wied Babu fis-sena 1900. Aktar tard naraw l-effetti ta' l-Ewwel Gwerra Dinija, u mard ta' dak iż-żmien fosthom l-influenza Spanjola. Dan jagħti dak il-valur miżjud, imma kif għidt l-enfasi tibqa' anke f'dan il-każ fuq Bettina u Luciano.
- T. Ir-rumanz "Luciano" huwa l-iktar rumanz li fih tidhol l-istorja ta' Malta b'attenzjoni speċjali lejn kull dettall tal-istorja. Kif semmejna qabel, ukoll f'nofs dik il-qerda tal-Gwerra l-Kbira u tal-Influenza Spanjola xorta waħda l-imhabba tinbet u tagħmel l-għerug, u allahares ma kienx hekk.
12. *Ma staqsejtek xejn dwar il-poezija, imma nafu li inti wkoll membru onorarju tal-Għaqda Poeti Maltin għas-sehem li tajt b'riżq il-poezija. X'tikk-ummenta dwar dan u xi jfisser għalik dan il-premjju?*
- T. Veru, jien kultant nikteb xi vrus, mhux il-hafna, imma għandi bosta poeziji. Ngħid il-verita', ma tantx nikteb vrus għax għandi l-impressjoni li l-qarrejja ingenerali ma jhobbux il-poezija u jippreferu xi rumanz jew storja. Allura dan il-fatt qisu jgerrixni u ndur għall-proza. Imma xorta jibqa' l-fatt li drabi meta l-Muza tittantani jkolli nbaxxi rasi u nibda nharbex.

